

ת"פ 10086/06/18 - המאשימה - מדינת ישראל נגד הנאשם - מוחמד אבו מוסה

בית משפט השלום ברמלה
ת"פ 10086-06-18 מדינת ישראל נ' אבו מוסה

בפני
בעניין: כבוד השופט הישאם אבו שחאדה
המאשימה - מדינת ישראל
ע"י עוה"ד סיון צדיק

נגד
הנאשם - מוחמד אבו מוסה
ע"י עוה"ד שאדי כבהא

ג ז ר ד ין

כתב האישום המתוקן

1. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע בעבירות המפורטות בו. אין הסדר בין הצדדים לעניין העונש. כתב האישום המתוקן כולל בתוכו עשרה אישומים, כאשר האישום הראשון עניינו עבירות של גידול סמים מסוג קנבוס ואחזקתם ותשעת האישומים הנותרים ענינם סחר בסמים על ידי מכירה או אספקה של סם מסוג קנבוס לקונים שונים.

2. באישום הראשון, הנאשם הורשע בביצוע של העבירות הבאות: גידול סמים מסוכנים לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] תשל"ג - 1973 (להלן: **הפקודה**), וכן בהחזקת סם לצריכה עצמית לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) לפקודה. על פי עובדות האישום הראשון, ביום 21.5.18, בשעה 06:30 או בסמוך לכך, נערך חיפוש על פי צו בביתו של הנאשם שמצוי בתחומי העיר לוד. במהלך החיפוש נתפסו הפריטים הבאים: סם מסוג קנבוס במשקל 1.16 גרם נטו, סם מסוג קנבוס במשקל 6.85 גרם נטו, סם מסוג קנבוס במשקל 5.42 גרם נטו, משקל דיגיטאלי, שני טלפונים ניידים, בחדר השירותים נמצאו אדניות עם אדמה ומנורות חימום.

3. באישום השני, הנאשם הורשע בביצוע עבירה של סחר בסמים לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודה. על פי עובדות האישום השני, ביום 26.10.17, בשעה שאינה ידועה במדויק למאשימה, לאחר תיאום מראש

באמצעות יישומון "טלגראס" באשר לכמות הסם המבוקש, סוגו, מחירו ומקום המפגש, מכר הנאשם לקטין יליד שנת 2000, סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל 6 גרם תמורת סך של 600 ₪.

4. באישום השלישי, הנאשם הורשע בביצוע שתי עבירות של סחר בסמים לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודה. על פי עובדות האישום השלישי, בחודש דצמבר 2017, בשתי הזדמנויות שונות, ברחבי העיר לוד ולאחר תיאום מראש, מכר הנאשם סם מסוכן מסוג קנבוס לקטינה ילידת שנת 2000 במשקל של כ-1 גרם תמורת סך של 100 ₪, בכל אחת מההזדמנויות.

5. באישום הרביעי, הנאשם הורשע בביצוע עבירה של סחר בסמים לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודה. על פי עובדות האישום הרביעי, ביום 19.5.17, בשעה שאינה ידועה במדויק למאשימה, ולאחר תיאום טלפוני מראש באשר לסוג הסם, כמותו ומחירו, הגיע הנאשם אל ביתה של הקונה שבתחומי העיר תל אביב ומכר לה סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של כ-27 גרם וזאת תמורת סך של 2,000 ₪.

6. באישום החמישי, הנאשם הורשע בביצוע שתי עבירות של סחר בסמים לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודה. על פי עובדות האישום החמישי, בחודש אוגוסט 2017, בשני מועדים אשר אינם ידועים במדויק למאשימה, לאחר תיאום מראש באשר לכמות הסם, מחירו ומקום המפגש, מכר הנאשם לקונה בהזדמנות אחת סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל אשר אינו ידוע במדויק למאשימה בסך 200 ₪ ובהזדמנות נוספת סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל 2 גרם תמורת חבילת ניירות גלגול אשר מסר הקונה לנאשם תמורת הסם.

7. באישום השישי, הנאשם הורשע בביצוע שתי עבירות של סחר בסמים לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודה. על פי עובדות האישום השישי, בתאריך 11.11.17, בגן מאיר שבתל אביב, בשעה שאינה ידועה במדויק למאשימה, ניגש הנאשם לקונה ומסר לה שני מספרי טלפון אשר ברשותו. באותן הנסיבות, מסר הנאשם לקונה ללא תמורה, סיגריה מגולגלת ובתוכה סם מסוכן.

8. באישום השביעי, הנאשם הורשע בביצוע עבירה של סחר בסמים לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודה. על פי עובדות האישום השביעי, ביום 3.12.17, בשעה שאינה ידועה במדויק למאשימה, סמוך לתיאטרון הבימה בתל אביב, מסר הנאשם לאותה קונה שבאישום השישי, ללא תמורה, סיגריה מגולגלת ובתוכה סם מסוכן מסוג קנבוס.

9. באישום השמיני, הנאשם הורשע בביצוע עבירה של סחר בסמים לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודה. על פי עובדות האישום השמיני, במהלך חודש ספטמבר 2017, במועד אשר אינו ידוע במדויק למאשימה, לאחר תיאום מראש לגבי סוג הסם, מחירו וכמותו, מכר הנאשם בתחומי העיר לוד, לקונה סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של כ-5 גרם תמורת סך של 450 ₪.

10. באישום התשיעי, הנאשם הורשע בביצוע עבירה של סחר בסמים לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודה. על פי עובדות האישום התשיעי, ביום 20.10.17 בשעה שאינה ידועה במדויק למאשימה, הנאשם מכר בתחומי העיר לוד ולאחר תיאום מראש לקונה סם מסוג מסוג קנבוס במשקל של כ-10 גרם תמורת סך של 600 ₪.

11. באישום העשירי, הנאשם הורשע בביצוע עבירה של סחר בסמים לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודה. על פי עובדות האישום העשירי, בתאריך 13.6.17 בשעה שאינה ידועה במדויק למאשימה, לאחר תיאום טלפוני מראש באשר לסוג הסם, כמותו, מחירו ומקום המפגש, תיאם הנאשם עם הקונה על מקום המפגש בתחומי העיר לוד, ושם מסר לו סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של כ-2 גרם תמורת סך של 200 ₪.

תסקירי שירות המבחן

12. התקבל תסקיר לעונש מטעם שירות המבחן מיום 11.12.19 ואשר להלן עיקריו:

א. הנאשם הוא כיום בן 30 שנים, גרוש בשנית, ללא ילדים ומתגורר בבית הוריו בתחומי העיר לוד ובעל עסק עצמאי בתחום הבניה.

ב. שירות המבחן התרשם שהנאשם ניהל אורח חיים התמכרותי וכי בשנתיים האחרונות חלה הידרדרות במצבו על רקע שימוש תדיר בסמים. שירות המבחן המליץ על שחרורו ממעצרו בגין התיק הנוכחי לצד העמדתו בפיקוח מעצר למשך שישה חודשים וזאת לצורך הפנייתו לטיפול בתחום ההתמכרות באזור מגוריו.

ג. הנאשם שיתף פעולה עם שירות המבחן, הגיע לפגישות שנקבעו עמו וביצע בדיקות שתן אשר העידו על ניקיונו מסמים. בהמשך, במהלך חודש נובמבר 2018, שולב ביחידה לטיפול בהתמכרויות בלוד. הנאשם שיתף פעולה עם מסגרת הטיפול וביטא מוטיבציה לשינוי אורחות חייו.

ד. שירות המבחן קיבל מידע עדכני לגבי הנאשם מהמטפלת שטיפלה בו ביחידה להתמכרויות ואשר מסרה שהנאשם החל בשיחות פרטניות ביום 3.2.19 לצד מסירת בדיקות שתן שהעידו על ניקיונו מסמים. הנאשם גילה מוטיבציה גבוהה לשיקום אורחות חייו על ידי תעסוקה נורמטיבית. הנאשם משולב בטיפול הקבוצתי אליו מגיע בקביעות ולוקח חלק פעיל בהליך הקבוצתי וכן מפנים את התכנים הלימודיים ומיישם אותם בחייו האישיים. גורמי הטיפול התרשמו שהנאשם נעזר ונתרם מההליך הטיפולי, תורם להליך הקבוצתי וניכר עליו שעבר כברת דרך מאז תחילת ההליך. בעקבות זאת, שירות המבחן התרשם שחלה הפחתה ברמת הסיכון במצבו של הנאשם.

ה. שירות המבחן התרשם שהנאשם יכול להמשיך ולהיתרם מההליך הטיפולי לטווח הארוך, וזאת לאור העבודה שחלו שינויים בדפוסי חשיבתו והתנהלותו. לפיכך, שירות המבחן המליץ להעמידו בצו מבחן לתקופה של שנה שבמהלכה ימשיך את השתתפותו בטיפול בו מצוי. בנוסף, שירות המבחן המליץ להשית על הנאשם מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות ומאסר מותנה.

13. בנוסף, התקבל תסקיר משלים מיום 9.2.20, ואשר לפיו דווח על ידי גורמי הטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות בלוד ביום 31.12.19 כי על רקע קושי של הנאשם בקבלת כללי המסגרת, הוא התנהל באופן בעייתי במסגרת הטיפול הקבוצתי בכך שהגיב בתוקפנות מילולית ואיים בהתאבדות. על כן, שירות המבחן התרשם שיש לשלבו בתכנית טיפולית אינטנסיבית ושכיזם טרם בשלה השעה להטלת צו מבחן על הנאשם וכי יש לדחות את מתן גזר הדין בארבעה חודשים נוספים על מנת לבחון את התקדמותו ואת נכונותו להשתלב במסגרת "מרכז היום", שהיא תכנית טיפולית אינטנסיבית ומעמיקה לגמילה מסמים.

14. הנאשם הסכים לדחייה המבוקשת מטעם שירות המבחן ובעוד שהמאשימה התנגדה לה. בסופו של יום, דחיתי את הבקשה מטעם שירות המבחן לדחיית הדין וקבעתי שהמועד שנקבע ליום 18.2.20 למתן גזר הדין עומד בעינו, וזאת כפי שביקשה המאשימה. עם זאת, כפי שיובהר בהמשך, הדבר איננו מפחית כהוא זה מהחלטתי לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, לרבות הטלת צו מבחן.

טענות הצדדים לעונש

15. המאשימה הפנתה לרישום הפלילי של הנאשם ואשר כולל שתי הרשעות קודמות. הראשונה משנת 2007 בגין עבירות סמים בעת שהיה קטין שבה נדון למאסר בפועל של שישה חודשים. השנייה, משנת 2010 שעניינה ירי מנשק חם באזור מגורים והחזקת נשק ונדון לעונש מאסר בפועל של 11 חודשים. בנוסף, המאשימה הפנתה לתדפיס מידע פלילי בעבירות תעבורה, ואשר כולל 6 הרשעות קודמות, הכוללות בין השאר, נהיגה בזמן פסילה ונהיגה תחת השפעת סמים או אלכוהול (ת/1 ו-ת/2).

16. המאשימה טענה שלאור ריבוי אירועי הסחר בסמים שבכתב האישום, עם ריבוי קונים, יש לקבוע מתחם עונש הולם נפרד לכל אחד מהאישומים. לטענת המאשימה, לגבי האישום הרביעי המתחם צריך לנוע בין 10 ועד 24 חודשים וזאת לאור כמות הסם שהיא משמעותית גדולה יותר מהכמויות המופיעות בשאר האישומים. כמו כן, נטען שלגבי כל אחד משאר האישומים יש לקבוע מתחם עונש הולם שנע בין 6 ועד 12 חודשי מאסר בפועל. לפי עמדת המאשימה, העונש הראוי הוא מאסר מאחורי סורג וברח לתקופה ממושכת.

17. בא כוח הנאשם טען כי מדובר במקרה מובהק שיש לסטות בו ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום. לטענתו, הנאשם עבר דרך ארוכה, תוך הסתייעות בשירות המבחן, לשם התנתקות ממעגל הסמים ולכן יש להושיט לו יד ולאפשר לו לסלול לעצמו דרך חדשה. על כן, בא כוח הנאשם טען שיש לאמץ את

המלצות שירות המבחן ולכל היותר להשית על הנאשם מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות.

מתחם העונש ההולם

18. אגדיר תחילה את מתחם העונש ההולם לגבי העבירות מושא כתב האישום ולאחר מכן בפרק נפרד, אדון בשאלה אם יש מקום לסטות ממתחם העונש ההולם, כפי שטענה ההגנה, או לא. על מנת לקבוע מה הם גבולות מתחם העונש ההולם לעבירות מושא כתב האישום ובנסיבות ביצוען, אפנה לפסיקה שלהלן של בית המשפט העליון:

א. רע"פ 6401/18 **ספיר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 17.9.18). במקרה זה, המבקש הורשע בבית משפט השלום בנתניה בשורת עבירות של סחר בסמים במסגרת שבעה אישומים. על פי עובדות כתב האישום, המבקש תיאר מראש עם קונים שונים באמצעות מסרונים, מכירה של סם מסוג קנבוס בכמויות שונות שנעות בין 5 ועד 23 גרם, בכל פעם. בית משפט השלום קבע שמתחם העונש ההולם לגבי מכלול האישומים נע בין 16 ועד 36 חודשי מאסר בפועל. לאור העובדה שהמבקש עבר הליך שיקומי, בית המשפט החליט לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, והשית עליו 12 חודשי מאסר בפועל. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה וכן נדחתה בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון.

ב. רע"פ 7858/19 **וקנין נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.11.19). המבקש הורשע בביצוע שתי עבירות של סחר בסמים בכך שמכר בשני מועדים שונים סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של כ-5.8 גרם. בית משפט השלום בירושלים קבע שמאחר ומדובר בכמויות סם קטנות ובסכומי כסף זעומים, מתחם העונש ההולם נע בין מאסר בפועל של מספר חודשים ועד שמונה חודשים ואשר יכול וירוצו בעבודות שירות. למבקש היו מאסרים על תנאי שתלויים ועומדים כנגדו ואשר הופעלו ולכן נדון למאסר בפועל למשך 12 חודשים. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה וכן נדחתה בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון.

ג. רע"פ 114/19 **שצ'רבקוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 13.1.19). המבקשת ובן זוגה סחרו בסם מסוכן מסוג קנבוס במהלך פרק זמן של שלושה חודשים. על מנת ללמוד לגבי מלוא העובדות של אותו תיק, מן הראוי לעיין, בנוסף להחלטת בית המשפט העליון, גם בפסק הדין של בית משפט השלום בראשון לציון (ת"פ 12945-08-17) וגם בפסק הדין של בית המשפט המחוזי במחוז מרכז (עפ"ג 13500-09-18). כתב האישום כלל מספר אישומים, כאשר באישום הראשון היה מדובר בהחזקה של מספר עשרות גרמים של סם מסוכן מסוג קנבוס (84 גרם, 49 גרם, 30 גרם, 76 גרם, 35 גרם ועוד 1.5 גרם ו-2 גרם). בנוסף, היו חמישה אישומים נוספים שבכל אחד מהם היה מדובר במכירה של סם מסוג קנבוס במשקל של מספר גרמים במספר הזדמנויות. בית משפט השלום קבע מספר מתחמי עונש לאישומים השונים: מתחם שנע בין 6 ועד 18 חודשים, מתחם אחר שנע בין מספר חודשים ועד 12 חודשים ומתחם נוסף שנע בין 9

חודשים ועד 24 חודשים. בסופו של יום, הושתו עליה 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. המבקשת הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי וביקשה לבטל את ההרשעה על מנת שלא ייפגעו סיכוייה להתגייס לצה"ל. הערעור נדחה וגם נדחתה בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון.

ד. רע"פ 5712/16 **אייזנבאך נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 17.8.16). המבקש הורשע בבית משפט השלום בביצוע 4 עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנבוס במשקלים של גרמים בודדים. בית המשפט קבע מתחם למכלול העבירות שבוצעו שנע בין 8 ל-24 חודשי מאסר בפועל ובסופו של יום נדון ל-8 חודשי מאסר בפועל. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה וכן נדחתה בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון.

ה. רע"פ 3271/17 **עמיאל נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 23.4.17). המבקש הורשע במספר אירועים של סחר בסם מסוכן מסוג קנבוס לסוכן משטרתי סמוי. הכמות הכוללת של הסמים שנמכרו היו של עשרות גרמים. בנוסף, החזיק בביתו עשרות גרמים של סם מסוכן מסוג קנבוס שמחולק ליחידות. הוא נדון לעונש מאסר בפועל של 12 חודשים וזאת על אף ששולב מיוזמתו במכון לטיפול בבעיות סמים ואף היה רשום ללימודי הנדסה. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה וכן נדחתה בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון.

19. בעת קביעת מתחם העונש ההולם, לקחתי בחשבון גם את כמויות הסמים, ריבוי העבירות והעובדה שבשתי מכירות היה מדובר בקונים שהם קטינים. לדעתי, יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד למכלול האירועים שמפורטים בכתב האישום וזאת לאור הדמיון באופן ביצועם והזיקה הברורה ביניהם. כמו כן, הנני קובע שמתחם העונש ההולם נע בין 16 ועד 36 חודשי מאסר בפועל, בצירוף מאסר על תנאי, קנס, וכן פסילה בפועל ופסילה על תנאי של רישיון הנהיגה.

שאלת הסטייה ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום

20. סעיף 40ד לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"40ד. שיקום

(א) קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שהוא ישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקום כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש],

עמוד 6

התשכ"ט - 1969.

(ב) היו מעשי העבירה ומידת אשמו של הנאשם בעלי חומרה יתרה, לא יחרוג בית המשפט ממתחם העונש ההולם כאמור בסעיף קטן (א) אף אם הנאשם השתקם או אם יש סיכוי של ממש שהוא ישתקם, אלא בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, לאחר שבית המשפט שוכנע שהן גוברות על הצורך לקבוע את העונש במתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה, ופירט זאת בגזר הדין."

(ההדגשות שלי - ה'א'ש')

21. ב-ע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.4.18), כבוד השופטת דפנה ברק ארז שנתנה את דעת הרוב, סיכמה את הכללים המנחים לצורך שימוש בסעיף 40ד לחוק העונשין (פסקאות 20 - 25 לפסק דינה):

א. לבית המשפט שיקול דעת רחב ביישומו של הסעיף וכי נקודת המוצא בהפעלתו היא העדפתם של שיקולי שיקום;

ב. גם כאשר חלים שיקולי השיקום, עדיין לא מתפוגגים מאליהם שיקולי ההלימה;

ג. התנאי שמציב סעיף 40ד(א) לחריגה ממתחם העונש ההולם הוא קיומו של הליך שיקום שהסתיים או שקיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם. על מנת לעמוד בתנאי זה, על הנאשם להציג עובדות וראיות לסיכויי השיקום להבדיל מטענות בעלמא.

ד. הפעלת הסמכות בסעיף 40ד איננה מוגבלת לעבירות קלות בלבד;

ה. השיקולים המרכזיים שנלקחים בחשבון על מנת לבדוק קיומו של סיכוי של ממש לשיקום, באופן שיצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם, כוללים: המוטיבציה שהפגין הנאשם שהורשע להשתקם, הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר, השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים, אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה, הבעת חרטה כנה על המעשים. לא מדובר ברשימה סגורה, אך שילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי טיפולי מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על סיכוי של ממש לשיקום.

22. במקרה שבפני, מהתסקיר המקיף והמעמיק מיום 11.12.19, עולה שהנאשם מגלה סיכויים של ממש לשיקום: הוא השתתף בהליך טיפולי לגמילה מסמים במסגרת שירות המבחן; בדיקות השתן יצאו כולן נקיות ואין דיווח על מעידות; הנאשם מגלה רצינות ומוטיבציה גבוהה ליציאה ממעגל הסמים; לנאשם יש תרומה חיובית לדינאמיקה הפנימית של הקבוצות הטיפוליות; שירות המבחן המליץ על העמקת הקשר עמו בדרך של צו מבחן שבמהלך תקופת המבחן, ימשיך להשתתף בקבוצה הטיפולית על מנת להקנות לו דפוסי התנהגות תקינים ונורמטיביים של תעסוקה סדירה והתרחקות ממעגל הסמים.

23. באשר לאמור בתסקיר המשלים מיום 9.2.20, התפרצות מילולית של זעם כלפי הצוות המטפל באירוע נקודתי ומתוחם במהלך חודש דצמבר 2019, ברור שמדובר בהתנהגות פסולה לחלוטין שיש להוקיעה באופן נחרץ וברור. על הנאשם להבין שהשילוב בתכנית שיקומית, היא זכות גדולה ושאיןנה מוצעת בנקל לנאשמים וככל שייפלט ממנה, תהיה הסיבה לכך אשר תהיה, אזי, אין לו אלא להלין על עצמו. עם זאת, אין באירוע זה, כשלעצמו, כדי למוטט את הבניין השיקומי שמתואר בתסקיר מיום 11.12.19 ושהנאשם בנה בעמל רב במשך תקופה ארוכה. לא מדובר בדיווח על בדיקת שתן בלתי נקייה עקב שימוש בסמים וגם לא מדובר בעזיבה מתריסה של המסגרת השיקומית. בנוסף, הנאשם הביע חרטה על מעשיו בפני שירות המבחן שהעמידו על חומרת התנהגותו.

24. יתר על כן, "צו מבחן" כשמו כן הוא. במהלך תקופת "המבחן" שתוטל על הנאשם במסגרת גזר הדין הנוכחי, היה והנאשם לא יעמוד בתנאים שיוצבו לו על ידי שירות המבחן, בית המשפט יהיה רשאי לגזור את דינו מחדש, לרבות ביטול צו המבחן שניתן בעניינו, עד כדי הטלת מאסר ממש מאחורי סורג ובריח (ראו הוראות סעיפים 71ד ו-86א לחוק העונשין וכן הוראות סעיפים 18, 20 ו-25 לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969). בנסיבות אלה, לא התרשמתי שיש צורך בדחיית מועד מתן גזר הדין בארבעה חודשים נוספים כפי שביקש שירות המבחן בתסקירו מיום 9.2.20, וזאת על מנת לבחון אם בשלה השעה למתן צו מבחן, או לא.

25. בנוסף, סעיף 40ד(ב) קובע שאם "היו מעשי העבירה ומידת אשמו של הנאשם בעלי חומרה יתרה, לא יחרוג בית המשפט ממתחם העונש ההולם", אלא אם כן קיימות "נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן" (ראו גם: ע"פ 2125/18 דוד נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 18.12.2018) פסקה 9 לפסק דינה של כבוד השופטת ברון). כעת יש לבחון האם מעשי העבירה ומידת אשמו של הנאשם הם בעלי "חומרה יתרה", או לא. אם לא, אין מניעה לסטות ממתחם העונש ההולם וזאת מבלי שהנאשם יאלץ להוכיח קיומן של נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן. אם כן, ניתן לסטות ממתחם העונש ההולם אך זאת רק לאחר הוכחת קיומן של נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן.

26. לדעתי, מכלול האירועים מושא כתב האישום שבפני, אינם "בעלי חומרה יתרה", כמשמעותו של ביטוי זה בסעיף 40ד(ב) לחוק העונשין, ולכן הנאשם פטור מהוכחת קיומן של "נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן", וזאת לאור המשקל המצטבר של חמישה נימוקים.

27. ראשית, סיכום כתב האישום: לצורך בחינת חומרת מכלול האירועים מושא כתב האישום, יש לתת את הדעת לכל הנתונים שלהלן: סוג הסם, כמות הסם, האם מקבלי הסם הם בגירים או קטינים, וכן כמות הבגירים והקטינים במכלול האירועים שבכתב האישום. ניתן לסכם את מכלול האירועים שבכתב האישום באמצעות הטבלה שלהלן:

האישום	סוג העבירה	סוג הסם	כמות הסם	מקבל הסם
הראשון	גידול - פשע והחזקה לשימוש עצמי - עוון	קנבוס	13.16 גרם	שימוש עצמי
השני	סחר - פשע	קנבוס	6 גרם	קטין יליד שנת 2000
השלישי	סחר - פשע	קנבוס	2 גרם (1 גרם x2)	קטינה ילידת שנת 2000
הרביעי	סחר - פשע	קנבוס	27 גרם	בגירה
החמישי	סחר - פשע	קנבוס	2 גרם ועוד כמות מזערית לא ידועה	בגיר
השישי	סחר - פשע	קנבוס	סיגריה מגולגלת- המכילה סם	בגירה
השביעי	סחר - פשע	קנבוס	סיגריה מגולגלת המכילה סם	בגירה
השמיני	סחר - פשע	קנבוס	5 גרם	בגירה
התשיעי	סחר - פשע	קנבוס	10 גרם	בגירה
העשירי	סחר - פשע	קנבוס	2 גרם	בגיר
סיכום	9 עבירות סחר 1 שימוש עצמי 1 גידול	קנבוס	67.16 גרם ועוד 2 סיגריות	2 קטינים 7 בגירים

28. שנית, סוג הסם: כל העבירות מושא כתב האישום, הן עבירות בסם מסוג קנבוס. הלכה פסוקה היא שהסם מסוג קנבוס הוא "סם קל" (בש"פ 2374/09 מוסא נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (13.4.09) פסקה 8 להחלטתו של כבוד השופט מלצר), ובעוד שקוקאין והרואין נתפסים כ"סמים קשים" (ראו למשל ע"פ 8033/11 סאלם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (19.9.12) סעיף 3 לפסק דינו של כבוד השופט סולברג; ע"פ 3625/11 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (6.11.12) פסקה 6 לפסק דינו של כבוד השופט סולברג; בש"פ 8262/12 אילדנפירי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (28.11.12) פסקה 9 להחלטתו של כבוד השופט ברק ארז; ע"פ 1905/12 דהן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.11.12) פסקה ח' לפסק דינו של כבוד השופט רובינשטיין; בש"פ 1627/13 מלכם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.3.13) פסקה יא' להחלטתו של כבוד השופט רובינשטיין).

יתר על כן, נזכיר גם את הוראות סעיף 7(ג1)(2) לפקודת הסמים המסוכנים אשר לפיו עבירה של החזקה או שימוש בקנבוס לצריכה עצמית, בנסיבות המתאימות, יראו אותה כעבירת קנס שלא מוגש בה כתב אישום ורק נמסרת למבצע העבירה הודעת קנס, וזאת כאינדיקציה נוספת לתפיסה לפיה קנבוס הוא "סם קל". במקרה

שבפניי, כל האישומים ענינם "סם קל" מסוג קנבוס ואין באישומים "סמים קשים".

29. שלישית, כמות הסם: הכמות הכוללת של הסמים במכלול האישומים, היא ברף הנמוך. מדובר בעשרות גרמים, וזאת על אחת כמה וכמה כאשר לפי מצוות המחקק, כמות של עד 15 גרם ייחשבו כהחזקה לצריכה עצמית (ראו: התוספת השנייה לפקודת הסמים המסוכנים).

30. רביעית, כמות הקטינים וכמות הבגירים: אספקה ומכירה של סמים לקטינים היא עבירה חמורה. עם זאת, במקרה שבפניי, יש לזכור ששני הקטינים הם ילידי שנת 2000, כאשר העבירות בוצעו בשנת 2017, קרי היו בני 17 שנים או בסמוך לכך. שאר מקבלי הסם היו בגירים. בנסיבות אלה, העובדה ששניים ממקבלי הסמים היו קטינים, איננה מונעת חריגה ממתחם העונש ההולם מטעמי "חומרה יתרה" של המעשים, אלא משפיעה לחומרה רק על מידת החריגה ממתחם העונש ההולם.

מצד אחד, מידת החריגה ממתחם העונש ההולם צריכה להיות כזו שלא יושת על הנאשם עונש של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה, אלא בדרך ריצוי של עבודות שירות. מצד שני, העובדה שמדובר בשני מקבלים קטינים, מחייבת הצבתו של הנאשם בגבול העליון, קרי תשעה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, ולא פחות.

31. חמישית, פסיקה רלוונטית: אפנה ל-רע"פ 5478/19 לוי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 25.8.19 (להלן: עניין לוי)). על מנת ללמוד על עובדות המקרה, יש לעיין גם בפסק הדין של בית המשפט המחוזי מרכז (עפ"ג 70570-05-19, פורסם בנבו, 8.7.19) וגם בפסק הדין של בית משפט השלום ברחובות (ת"פ 64135-02-18, פורסם בנבו, 11.2.19). כנגד המבקשת הוגש כתב אישום לבית משפט השלום ברחובות ואשר כולל תשעה אישומים, שכולם ענינם מכירה של קנבוס במספר רב של הזדמנויות בכל אישום, הן לבגירים והן קטינים, הכל תוך שימוש ביישומון "טלגראם".

32. בעניין לוי, המבקשת הייתה בגירה וחיילת בצה"ל ולקראת קורס מפקדים. בית משפט השלום ברחובות, לאור התסקיר החיובי שהתקבל, והפסקת השימוש בסמים, הורה על ביטול ההרשעה. המדינה הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי על אי ההרשעה. הערעור התקבל והמבקשת הורשעה והושת עליה מאסר על תנאי. המבקשת הגישה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על עצם ההרשעה והבקשה נדחתה.

33. מן הראוי לציין שבעניין לוי, בכל שלוש הערכאות לא נאמר מה מתחם העונש ההולם וגם לא נאמר שהעונש של מאסר על תנאי, שהיה העונש הסופי שהושת עליה, היה מכוח חריגה ממתחם העונש ההולם, או שמא עונש מקל שהוגדר בתוך המתחם. מכל מקום, לאור העונש המקל שניתן, מאסר על תנאי בלבד ללא רכיב של מאסר בפועל, ברור שמדובר בעונש שחורג באופן משמעותי ממתחם העונש ההולם.

34. ולעניינו, מעניין **לוי** ניתן להסיק שריבוי אירועי מכירה של קנבוס בכמויות קטנות, גם אם חלק ממקבלי הסם הם קטינים, אינם בגדר מעשים "בעלי חומרה יתרה", כמשמעות ביטוי זה בסעיף 40ד(ב) לחוק העונשין, ולכן אין חובה להוכיח "נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן" על מנת לסטות ממתחם העונש ההולם.

35. ההגנה הפנתה ל-ע"פ 1882/18 **חילי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 4.7.19). על מנת ללמוד על עבודות המקרה, יש לעיין בגזר הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב באותו עניין ושניתן ב-ת"פ 47785-09-16 (פורסם בנבו, 25.1.18). באותו עניין, המערער הורשע בסחר בסם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 4.47 גרם לסוכן משטרתי וכן בעבירות של גניבת רכבים (אופנועים) ומסחר בחלקים גנובים של רכב. בית המשפט המחוזי בתל אביב השית עליו 25 חודשי מאסר בפועל. ערעורו לבית המשפט העליון התקבל ובפסק הדין של בית המשפט העליון, נאמרו הדברים הבאים:

"בשים לב לתהליך השיקומי המרשים שעבר המערער ולהמלצה המובהקת של שירות המבחן, הסכימה המדינה לקבלת הערעור במובן זה שעונש המאסר בפועל של המערער יועמד על 9 חודשים שירוצו בדרך של עבודות שירות".

(ההדגשות שלי - ה'א'ש')

העונש הסופי

36. לאור כל האמור לעיל, הנני קובע שיש ליישם את הוראות סעיף 40ד(א) לחוק העונשין בעניינו של הנאשם ולסטות לקולא מהגבול התחתון של מתחם העונש ההולם, שכאמור הועמד על 16 חודשי מאסר בפועל. כמו כן, לאור העובדה שהמכירות כללו מכירות לשני קטינים, מן הראוי שהנאשם ירצה את תקופת המאסר המקסימאלית המותרת לריצוי בדרך של עבודות שירות, והיא תשעה חודשים.

37. מן הראוי להבהיר שלמרות הדמיון בין סוג העבירות שבוצעו בעניין **לוי**, לבין סוג העבירות שבוצעו במקרה שבפני, העונש שהושת בעניין **לוי** של מאסר על תנאי בלבד, איננו העונש הראוי לנאשם. ראשית, הנאשם שבפני, הוא בגיל 30 שנים ובעוד שהמבקשת בעניין **לוי** הייתה "בגירה צעירה" (מעט לאחר גיל 18 שנים). שנית, להבדיל מעניין **לוי** שבו המבקשת הייתה נעדרת עבר פלילי, לנאשם שבפני יש שתי הרשעות קודמות, אחת בעבירות של סחר בסמים והשנייה בעבירות של ירי עם נשק חם באזור מגורים, כאשר בשתי ההרשעות נדון לעונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

38. לפיכך, הנני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 9 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב ביום 22.3.20 בשעה

08:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות ברמלה לתחילת ריצוי עבודות שירות. עבודות השירות יבוצעו במפעל "חסד יד ביד" בדרך בית הדין 10 לוד. הנאשם יעסק חמישה ימים בשבוע על פי טווח השעות המתאפשר בחוק העונשין.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שבמשך 3 שנים מהיום הנאשם לא יבצע עבירת פשע לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ג. 4 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שבמשך 3 שנים מהיום הנאשם לא יבצע עבירת עוון לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ד. הנאשם ישלם קנס בסך 5,000 ₪, או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים כאשר הראשון שבהם עד ליום 1.4.20 והיתרה ב-1 לכל חודש שלאחריו. היה ואחד התשלומים לא ישולם במועד, אזי יעמוד מלוא סכום הקנס לפירעון מיד.

ה. הנני משית על הנאשם צו מבחן למשך 12 חודשים מהיום. הנאשם מוזהר שאם לא ימלא אחרי צו המבחן, בית המשפט יהיה רשאי לבטל את צו המבחן ולגזור את דינו מחדש.

ו. הנני פוסל את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה וזאת למשך 4 חודשים וזאת במצטבר לכל פסילה אחרת. על הנאשם לבצע הפקדה של הרישיון ובהעדר קיומו של רישיון נהיגה ברשותו, עליו להפקיד תצהיר מתאים על כך במזכירות בית המשפט, שאם לא כן, לא יתחיל מניין ימי הפסילה.

ז. הנני פוסל את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 4 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים מהיום, והתנאי הוא שהנאשם לא יבצע עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע.

זכות ערעור תוך 45 יום.

המזכירות תשגר העתק גזר הדין לשרות המבחן.

ניתן היום, כ"ג שבט תש"פ, 18 פברואר 2020, במעמד הצדדים.